

TURECKÁ ANGORA

Turecká angora je dosti neznámé a neprávem opomíjené plemeno. Ačkoliv je to plemeno velmi starobylé a údajně prapředkem všech dlouhosrstých koček, je v Evropě velmi málo chovatelů, kteří se chovu tureckých angor věnují. Má to snad jednu výhodu, svojí vzácností se tureckým angorám vyhýbají zdravotní problémy typické pro jiná plemena. Je úkolem všech uvědomělých chovatelů vybudovat kvalitní genofond a udržet tyto tradiční vlastnosti angor v chovech po celém světě.

Historie

Existují tři odlišné teorie o původu angor. První uvádí, že se vyvinuly z kočky divoké v Číně a Mongolsku, a odtud přešly do Turecka, ale tato teorie není prokázána.

Teorie více přijatelná je, že pochází z původních koček žijících po staletí na náhorních rovinách jižního Kavkazu. Dlouhá srst se vyvinula, aby kočky chránila před nepřízní počasí, do dlouhého chlupatého ocasu se zachumlávaly a chránily se před poryvy větru. Toto plemeno se dostalo do Persie, Indie a Turecka mezi 9. a 11. stoletím spolu s karavanami kupců. V 10. století je Vikingové dovezli do severovýchodních zemí, traduje se, že při jedné jejich cestě byli poblíž Norska přepadeni a několik koček zde uteklo. Ty pak byli základem pro plemeno norské lesní kočky. I mainské mývalí kočky by mohly být vý-

sledkem křížení mezi dovezenými angorskými kočkami, případně norskými kočkami a kočkami domorodými (Mainea).

Poslední teorie míní, že angory přišly z Persie, po islámské invazi v 15. století, a v Turecku pak měly méně hustou srst než jejich předchůdkyně.

Prokazatelně se do Evropy první angorská kočka dostala v 16. století jako dar tureckého sultána urozené Angličance. První ucelený popis plemene sepsal italský šlechtic Pietro, vynikající přírodovědec, který v letech 1614-26 procestoval Indii, Persii a Turecko. Angoru popisuje jako elegantní, křehkou kočku s neuvěřitelně hedvábnou srstí. V 17. století byla angora ozdobou francouzského dvora, tehdy ji dostal darem kardinál Richelieu, a stala se symbolem elegance a královské hodnosti.

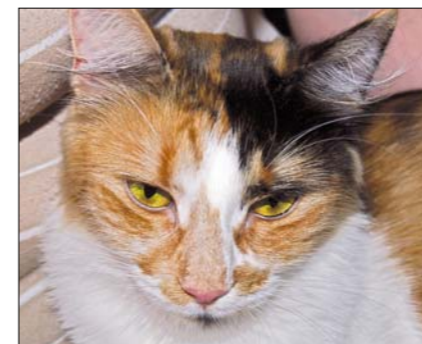

Začátkem 19. století začaly mezi chovateli dominovat perské kočky, a angorské byly odsouzeny v zapomnění.

Ve 20. století se angory ocitly před vyhnutím, tehdy se je turecká vláda rozhodla zachránit a vyhlásila turecké angory za národní poklad. Shromáždila typické představitele plemene v zoologických zahradách, zejména pak v ZOO v Ankaře a zahájila program pro záchranu původního plemene. Tento program pokračuje dodnes. Chovají se zde kočky v bílé variantě. Je však takřka nemožné získat zvíře ze zoologické zahrady a rovněž je zakázáno tyto kočky vyvážet. A je s tím spojen i další problém, kočky jsou chovány v přírodních podmínkách, jsou divoké, nesplňují standard a pro výstavy jsou nepoužitelné. Obliba angor vzrostla za života Kemala Atatürka, tvůrce moderního Turecka a jeho prvního prezidenta, jehož miláčkem byl bílý turecký kocour s nestejně zbarvenými očima. Po smrti Atatürka - na jeho počest a památku - se v Turecku začali systematicky zabývat chovem jeho oblíbeného plemene. Bílé turecké angory byly šlechtěny v ZOO v Istanbulu, Ankaře a v Izmiru, kde je dodnes pečováno o jejich perfektní zdravotní stav.

Díky iniciativě turecké vlády obdržel v roce 1962 jako dar pro svou manžel-

ku jeden chovný pár plukovník Walter Grant, kocoura Yldiz a kočku Yldizczik, v roce 1966 získal ještě kočky Yamana a Marvis. Tito čtyři jedinci obnovili a založili novou populaci plemene turecká angora na světové úrovni. Mezi lety 1970-73 je postupně plemeno rehabilitováno, začínají je uznávat chovatelské kluby CFA, nejprve pouze v bílé variantě, od roku 1978 i v jiných barvách. V 70. letech byli dovezeni další chovní jedinci ze ZOO v Ankaře do Anglie a Švédska, a toto plemeno v Evropě znovu zapustilo kořeny. Postupně plemeno uznávají i další chovatelské spolky a organizace. V Anglii však doposud není turecká angora uznaným plemenem.

Chov u nás

K nám se první pár těchto koček dostal v roce 1986. Paní ing. Jana Štěpánková dovezla z tureckých ZOO kocoura Omara, kočku Hayat Leydi a později kocoura Fatima. Další zvířata - kočka Fanta An a Vezír An - se k nám dostala z Ukrajiny. V České republice je velmi málo chovatelských stanic chovajících turecké angory, i když pozvolna přibývají. Chov českých tureckých angor byl založen na původních kočkách paní ing. Štěpánkové, později byly dovezeny nové kočky chovatelskou stanicí Rosa Glauca v Praze, tyto kočky a jejich potomci získali řadu mezinárodních ocenění a velkých úspěchů. V loňském roce byly po delší době importovány další slibné kočky, kočička Elekatin Lola Lilah z Finska v chovatelské stanici Dinar z Brna a kocourek Yat-Zy Wí nte Sams ze Švédska v chovatelské stanici Jastycat z Havířova. Na výstavách v ČR je stále vzácností spatřit tyto krásné kočky ve větším zastoupení, obvykle jsou vystavováni v průměru dva příslušníci tohoto plemene.

Mýty a legendy

Jedna legenda vypráví, že oblíbená kočka proroka Mohameda, Muezza byla bílá angora s různobarevnými očima. Mohamed ji zbožňoval a choval k ní úctu jako k daru samotného Alláha. Od těch dob se stala posvátnou kočkou. Tvrdí se, že bílá angora je nositelkou štěstí. Podle jedné z tureckých pověstí se přání pošeptané bílé turecké angoře vyplní, pokud kočka přijme nabízený pamlssek.

Další legenda se váže k tureckému vůdci Mustafu Kemalovi Atatürkovi. Podle ní se vůdce znovu narodí, přetvářen v podobě angory s jedním okem zeleným a druhým jantarovým.

Vzhled

Turecká angora je elegantní, atletického vzhledu, dobře vyvinutá, středně krásy, malé až střední velikosti. Kočky váží kolem 3 kg, kocouři dospívají později, mezi 2-3 rokem, jsou mohutnější a váží (kolem) 4-5 kg.

Patří do kategorie polodlouhosrstých koček a uznávají se v tzv. přírodních barevných variantách.

Tělo má jemnou stavbu kostry, s nepříliš silně vyvinutým hrudníkem. Trup je štíhlý, vzadu poněkud vyšší než vpředu. Hlava posazená na středně dlouhé, štíhlé a půvabně šiji je malá až středně velká, klínovitá, v horní části široká a lehce se zužující do špičky směrem k bradě.

Brada je jemně zaoblená.

Nos je středně dlouhý bez stopu.

Uši jsou dlouhé, zašpicatělé, široké v nasazení a dobře osrstěné s chomáčky chlupů uvnitř boltců; na hlavě jsou vysoko nasazené a jsou vzpřímené.

Oči jsou velké ve tvaru mandle a směřují lehce šikmo vzhůru. Končetiny jsou dlouhé, zadní jsou delší než přední.

Tlapky má turecká angora malé, jemné a kulaté. Měly by mít elegantní chomáčky chlupů mezi prsty. Ocas je dlouhý, sblhající se do špičky, v nasazení silný, na konci úzký a dobře osrstěný. Je nesen níže než tělo, není však vlečen. Při pohybu bývá nesen vodorovně nad tělem a přitom se někdy téměř dotýká hlavy. Srst je na celém těle středně dlouhá, na límci pak dlouhá. Je hedvábná a splývavá, na břicho lehce zvlhčená, bez podsady. Chlupy jsou velmi jemné a mají hedvábný lesk.

V dnešní době je možné se setkat se třemi liniemi koček:

- 1. původem Ruská** - kočky jsou trochu tělnatější s lesknoucí se srstí, velmi podobné a často zaměňované s Norskou lesní.
- 2. klasická** - evropská varianta, typická vyváženými proporcemi, elegantní a jemnou a hedvábnou přiléhavou srstí
- 3. Americká varianta** - typická svou štíhlostí, elegantní s hlavou velmi ostrých rysů a až enormně velkýma vztyčenýma ušima, ostrým čumákem, dlouhým ocasem a hedvábnou srstí.

V poslední době se většina chovatelů a posuzovatelů přiklání a preferuje poslední, americký typ koček.

Moderní standard FIFE říká: Je to půvabná a pružná kočka s všestranně dobrými proporcemi. Půvabný a ladný dojem je dán především plynulostí pohybu.

PÉČE

Péče o angory není složitá. I přesto že mají dlouhou srst, netvoří se jim podsada, srst nemá sklony plstnatět a tudíž nevyžaduje každodenní vyčesávání. Intenzitu česání je vhodné zvýšit v období línání. Někdy, převážně u bílých variant a v období tuhé zimy, se má tendenci podsada tvořit, v tomto období rovněž češeme častěji. Zdraví jedinci si udržují svoji srst v kondici sami. Vhodné je naučit již malá kotátka pravidelnému zastříhování špiček drápků.

CHARAKTER A TEMPERAMENT

Kdo se rozhodne pro tureckou angoru, nalezne v ní učenlivého, aktivního, věrného a milého společníka.

Tyto kočky milují horní sféry bytu, rády šplhají a pozorují dění z vyvýšených míst. Vysokým škrabadlem se tureckým angorám velmi zavděčíte.

Při svých průzkumech se však pohybují velmi obezřetně a lehce. Ovšem nelibost dává najevo poměrně hlasitě. Je potřeba se k nim chovat trpělivě a laskavě, hrubé chování v nich nevůli jen více podněcuje.

Angory jsou velmi nadané a učenlivé. Není problém s nimi chodit venku na vodítku, mohou se naučit i aportovat. Jelikož v nich stále přebývá duch divočiny, je potřeba krotit jejich temperament vhodnými hrami. Rády šplhají, loví papírové koule, honí provázky apod., rychle se naučí otvírat dveře, protože vám chtějí být neustále nablízku.

Navzdory svému nezkrotnému temperamentu jsou to úžasní, srdeční společníci. Jsou nesmírně milé a zbožňují své majitele. Jsou natolik inteligentní, že dokážou rozpoznat několik povelů a učit se rozličné hry. Dokonce jsou schopny se naučit přinést míček nebo hračku, kterou jim házíte, v ústech zpět. Ideální je skloubení pudů jim vlastních se společnými hrami, kterými osvobozují přemíru energie.

Navzdory svému nezkrotnému temperamentu jsou to kočky nesmírně milé, zbožňující svého majitele, obdařené mimořádnou trpělivostí. Jsou velice nezávislé, často se fixují na jednoho člověka a ostatní ne vždy akceptují, v takovém případě je potřeba jim nechat čas, nebo se s tím smířit.

Angory nemají rády zavřené dveře, jsou to kočky velmi společenské a družné, pokud jim zavřete, rychle se naučí otvírat, i v noci nejráději spí s vámi než někde v samostatné místnosti.

Svoji lásku dávají najevo třením hlavy o vaše nohy, lížou vám ruce a tvář. Během chvilky vyšplhají na ramena, aby byly co nejbliže. Většinou milují návštěvy, jsou to pro ně nové objekty k průzkumu, vrhají se na ně a vyžadují jejich pozornost, prozkoumávají obsah tašek, jestli se v nich nenajde něco moc dobrého, jsou schopny dělat prazvláštní šaškoviny. Číhají za rohem, aby na vás mohli nečekaně vyskočit, kloužou se po plovoucích podlahách, schovávají se do otevřených skříní takovou rychlostí, že to ani nepostřehnete.

Často se však stává, že tyto všechny mimořádné vlastnosti pominou v okamžiku, kdy se s nimi vypravíte na kočičí výstavu. Hluk, světla, cizí pachy, ustavičný pohyb, stísněné prostory klece, to vše je

proti jejich přirozenému chování. Vystavovat angory vyžaduje značnou dávku trpělivosti, tréninku a navykání a je nutné se mnohdy smířit i s tím, že kočičku která splňuje veškeré typové předpoklady, není možné vystavovat. Najdou se samozřejmě i výjimky, jedinci, kteří si výstavu užívají a jsou kdykoli připraveni se předvádět a být obdivováni. ■

*Text a fotografie: Ing. Lenka Žďárská
Chovatelská stanicetureckých
angor Dinar
www.dinar.cz*

